

впорядкування та реалізації всеукраїнського референдуму. Розвиток народоправства в Україні слугуватиме утвердженню в Конституції України права на конституційне звернення громадян України (конституційна скарга).

Так модернізована Конституція повинна базуватися на твердженнях і тезах чинного Основного Закону, удосконалювати і деталізувати їх. Концепція має зважати передусім на практику виконання і втілення самої ж чинної Конституції України, а також вводити кращі сучасні досягнення європейського конституційного доробку. Реформована Конституція України має відповідати загальноєвропейським міжнародним стандартам, принципам та вимогам міжнародно-правових документів у сфері прав людини.

Література:

1. Конституція України від 13.07.1996 р. № 128. *Голос України*. 1996. № 30. Ст. 141: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 27.05.2021);
2. Конституційне право України: прагматичний курс: навч. посіб. / М. В. Афанасьєва, Ю. Ю. Бальцій, Ю. Д. Батан та ін., за заг. ред. М. В. Афанасьєвої, А. А. Єзерова. Одеса: Юридична література, 2017. 256 с.;
3. Нестерович В. Ф. Практикум з Конституційного права України / В. Ф. Нестерович. Київ: Ліра-К, 2018. 639 с.;
4. Циверенко Г. П. Народне волевиявлення в Україні: навч. посіб. / Г. П. Циверенко. Київ: КНТ, 2012. 144 с.;
5. Шаптала Н. К. Конституційне право України: навч. посіб. / Н. К. Шаптала, Г. В. Задорожня. Запоріжжя: Дике Поле, 2012. 479 с.

Філіпенко Тетяна В'ячеславівна

професорка кафедри права та публічного адміністрування
Маріупольського державного університету,
докторка наук з державного управління, професорка

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Положення Конституції України, а також міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України є основою регулювання відносин у сфері національної безпеки України.

В Конституції України передбачені основні аспекти забезпечення національної безпеки в різних сферах її прояву, а саме в сферах: екологічної, державної, економічної, інформаційної, міжнародної безпеки тощо [1].

Крім того, Конституцією України регламентовано повноваження деяких суб'єктів системи забезпечення національної безпеки, наприклад, Президента України, Верховної Ради України, Ради національної безпеки і оборони України. Треба зазначити, що Закон України «Про Раду національної безпеки і оборони України» є прямим конституційним законом, на який посилається Конституція України. Цим законом визначено правові засади організації та діяльності Ради національної безпеки і оборони України, її склад, структура, компетенція та функції [2].

Центральне місце в системі нормативно-правового забезпечення національної безпеки України посідає Закон України «Про національну безпеку України», яким визначаються та розмежовуються повноваження державних органів у сферах національної безпеки і оборони [3].

Закон України «Про національну безпеку України» визначає, що національною безпекою України є захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз [3].

Загрози національній безпеці України та відповідні пріоритети державної політики у сфері національної безпеки і оборони визначаються у Стратегії національної безпеки України, Стратегії воєнної безпеки України, Стратегії кібербезпеки України, інших документах з питань національної безпеки і оборони, які схвалюються Радою національної безпеки і оборони України і затверджуються указами Президента України.

Стратегія національної безпеки України визначає актуальні загрози національній безпеці України та відповідні цілі, завдання, механізми захисту національних інтересів України та є основою для планування і реалізації державної політики у сфері національної безпеки [4].

У Стратегії визначено, що Україна прагне миру, який є запорукою розвитку держави, а людина, її життя та здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека – найвища соціальна цінність. Зазначена Стратегія національної безпеки України є основою для розробки інших документів стратегічного планування, які визначають шляхи та інструменти її реалізації.

Так, відповідно до статті 107 Конституції України Указом Президента України від 2 червня 2021 року введено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про Стратегію людського розвитку». Ця Стратегія визначає цілі та основні завдання, що стоять перед державою, у сфері людського розвитку, як напружену забезпечення національної безпеки України, а також індикатори досягнення цілей, що забезпечує можливість проведення моніторингу, ефективного планування, належного оцінювання соціальних інвестицій у людський потенціал [5].

Стратегія людського розвитку має п'ять основних цілей: покращення медико-демографічної ситуації, розбудова освіченого та інноваційного суспільства, забезпечення культурного, духовного та фізичного розвитку людини, підвищення рівня життя населення, забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків. Реалізація положень стратегії передбачається до 2025 року й буде забезпечуватися шляхом розробки кожні два роки плану заходів щодо реалізації визначених у ній цілей і завдань, проведення моніторингу виконання індикаторів результативності, громадського діалогу і широкого залучення громадськості, розвитку міжнародного співробітництва за означеними напрямками.

Наразі суттєва увага приділяється загрозам національній безпеці України в кіберпросторі, оскільки кіберзагрози на сьогоднішній день вважаються найнебезпечнішими. Тому в рамках стратегії розвитку кібербезпеки України на 2021-2025 рр. передбачається створення нового спеціального роду військ – кібервійська [6].

Для протидії кіберзагрозам в Україні вже відкрито Кіберцентр UA30, діяльність якого спрямована на захист державних інформаційних ресурсів, об'єктів критичної інформаційної інфраструктури та українського кіберпростору в цілому. Кіберцентр UA30 створено на базі Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України. В рамках Кіберцентру UA30 діє урядова команда реагування на комп'ютерні надзвичайні події України (CERT-UA). Серед основних функцій CERT-UA – реагування на кіберінциденти і дослідження цифрових даних, інформування про кіберзагрози і вразливості, дослідження шкідливого програмного забезпечення, обмін даними про кіберінциденти. З початку 2021 року команда опрацювала вже майже 400 серйозних інцидентів [6].

За даними Держспецзв'язку тільки за один тиждень з 6 по 11 травня 2021 року було зафіксовано 45 тис. різних видів атак. Кількість атак постійно зростає, приріст становить близько 10% щомісяця. Суттєву роль відіграє той фактор, що Україна перебуває в стані війни з Росією. Понад 90% всіх атак, що відбуваються в Україні й приходять з-за кордону, пов'язані з Росією і хакерськими групами, які фінансуються російською владою [7].

Відповідні кроки робляться й для захисту національної безпеки України в економічній та екологічній сферах, в сфері міжнародних відносин тощо.

Як зазначає В.О. Антонов, визнання необхідності розвитку законодавства та нормативних правових актів, які регулюють відносини у сфері національної безпеки, потребує безперечно нового праворозуміння, яке знаходить свою прикладну довершеність у правотворчості й

правореалізації. Законотворча діяльність у цій сфері має бути спрямована на реалізацію в ній демократичних і гуманних принципів, притаманних національній безпеці щодо функціонування конституційно-правових гарантій забезпечення політичної системи України [8, с.480].

Отже, Конституція України є основою для розвитку системи нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини у сфері національної безпеки. Сьогодні необхідно застосовувати чіткі правові механізми і процедури діяльності державної влади, вживати заходи щодо радикального поліпшення стану справ у сфері національної безпеки, формувати правову політику держави на основі комплексного системного підходу до законодавчого регулювання конституційно-правового інституту національної безпеки України.

Література:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР : *Відомості Верховної Ради України*, 1996, № 30. т.141.
2. Про Раду національної безпеки і оборони України : Закон України від 05.03.1998 №183/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*, 1998, № 35. Ст.237.
3. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 №2469-VIII. *Відомості Верховної Ради України*, 2018, № 55. Ст. 1903.
4. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14.09.2020 року «Про Стратегію національної безпеки України» : Указ Президента України від 14.09.2020 № 392/2020 : Офіційний вісник України, 2020, № 75. Ст. 2377.
5. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14.05.2021 р. «Про Стратегію людського розвитку»: Указ Президента України від 2.06.2021 №225/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2252021-39073>.
6. В Україні створюють новий вид військ: Новини - online 02.06.2021 URL:<https://www.online.ua/> (дата звернення 3.06.2021).
7. Новини України 02.06.2021. URL: <https://censor.net/ua/n3268988> (дата звернення 3.06.2021).
8. Антонов В.О. Конституційно-правові засади національної безпеки України : монографія. Київ : НАНУ, Інститут держави і права ім. В.М. Корецького, 2017. 575 с.

ЗМІСТ

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО РЕКТОРА ДОНЕЦЬКОГО ЮРИДИЧНОГО ІНСТИТУТУ МВС УКРАЇНИ, ДОКТОРА ЮРИДИЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОРА, ЗАСЛУЖЕНОГО ЮРИСТА УКРАЇНИ СЕРГІЯ СЕРГІЙОВИЧА ВІТВИЦЬКОГО	14
ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ	17
Бесчастний В.М. Захист конституційних прав у розрізі концепції нового Цивільного кодексу України	17
Бабін Б.В. Замах на анексію Криму у вимірі сучасного міжнародного права	24
Білий Д.Д. Правові основи визнання українського Голодомору 1932-33 рр. геноцидом.	32
Бойко І.Й. Місце і роль інституту народовладдя в історії українського конституціоналізму (до 25-річчя Конституції України)	36
Горяченко Р.І., Залялова І.М. Пріоритетні напрямки діяльності Управління дотримання прав людини Національної поліції України	46
Гуріна Д.П. Питання вдосконалення судово-експертної діяльності	50
Задунайський В.В. Україна в Центрально-Східній Європі під час посилення глобалізації (деякі тенденції сьогодення)	52
Захарченко П.П. Становлення Верховного суду США як органу конституційного контролю	58
Зозуля Є.В. Актуальні питання державотворення та правотворення в контексті євроінтеграції України	61
Заїка Ю.О. Праву спадкування – конституційний статус	67
Крестовська Н.М. Конституційно-правовий статус дитини в Україні: підсумки та перспективи наукових досліджень	70
Кузьменко С.Г. Про деякі проблеми сучасних міграційних процесів: зовнішня та внутрішня трудова міграція населення	74
Пальченкова В.М. Шлях до незалежності (від конституційного проекту УНП 1905 р. до Конституції України 1996 р.)	79
Пересада О.М. Міжнародно-правові засоби протидії актам агресії	83

Суюсанов Л.І. Конституція 3 травня 1791 року – остання спроба реформи політичної системи Першої Речі Посполитої	295
Топузов В.І. Перспективи модернізації Конституції України	298
Філіпенко Т.В. Конституційно-правове регулювання національної безпеки України	300
Хоббі Ю.С. Права людини в епоху глобалізації в контексті конституційної реформи	304
Цуркан-Сайфуліна Ю.В., Бойченко С.В. Вплив італійських гуманістів на феномен права	307
Ярмол Л.В. Юридичний механізм забезпечення прав людини в структурі соціального механізму гарантування прав людини (стан і напрями його вдосконалення в Україні)	309
ПАНЕЛЬ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА	314
Альошина М.С., Ярошенко А.С. Історія становлення екологічного права як самостійної галузі права	314
Андрух К.М., Роженко О.В. Удосконалення правового регулювання імпорту продовольчих товарів з Європи, як шлях подолання їх фальсифікації	316
Бабенко А.М., Мазуренко О.В. Кримінологічний захист критичної інфраструктури в Україні	319
Барган С.С., Іваненко Д.Д. Визначення меж відповідальності акціонерів в корпоративних правовідносинах	324
Батюк О.В. Сутність кримінально-правового та службово-бойового захисту об'єктів критичної інфраструктури	327
Бондаренко С.Ю., Матвійчук В.К. Щодо поняття «змови» як форми об'єктивної сторони злочину, передбаченого ст. 109 КК України: лінгвістично-правовий аспект	329
Богучарова О.І., Шевченко В.О. Теорія та практика кримінологічного профайлінгу	334
Борисов Є.М. Корабельний статут у системі регулювання діяльності Збройних Сил України	339
Боровський А.С., Никифорова О.А. Тактичні прийоми проведення допиту неповнолітнього	341

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН

**«ПРАВОВА НАУКА І ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ
В УКРАЇНІ У СВІТЛІ СУЧАСНИХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ:
ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА»
(ДО 25-Ї РІЧНИЦІ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ)**

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

Маріуполь – Кривий Ріг
11 червня 2021 року

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН

**«ПРАВОВА НАУКА І
ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ У
СВІТЛІ СУЧАСНИХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ:
ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА» (ДО
25-Ї РІЧНИЦІ КОНСТИТУЦІЇ
УКРАЇНИ)**

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

*Маріуполь – Кривий Ріг
11 червня 2021 року*

Редакційна колегія:

Голова:

Сергій Вітвіцький – ректор Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України

Заступник голови:

Єгор Назимко – перший проректор Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, старший науковий співробітник

Члени редакційної колегії:

Євген Зозуля – професор кафедри загально-правових дисциплін Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

Любов Князькова – т.в.о. завідувачки кафедри загально-правових дисциплін Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидатка юридичних наук, доцентка

Мargarита Кравцова – доцентка кафедри загально-правових дисциплін Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидатка юридичних наук

Правова наука і державотворення в Україні у світлі сучасних глобалізаційних викликів: історія, теорія, практика (до 25-ї річниці Конституції України): матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Маріуполь – м. Кривий Ріг, 11 червня 2021 року). Маріуполь : ДонДУВС, 2021. 574 с.

Збірник містить тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Правова наука і державотворення в Україні у світлі сучасних глобалізаційних викликів: історія, теорія, практика (до 25-ї річниці Конституції України)», що відбулася 11 червня 2021 року в Донецькому державному університеті внутрішніх справ (м. Маріуполь – м. Кривий Ріг). Матеріали доповідей подаються в авторській редакції. У збірнику максимально точно збережено орфографію, пунктуацію та стилістику, які були запропоновані авторами матеріалів, поданих до публікації. Відповідальність за достовірність та якість наданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи закладів вищої освіти і наукових установ, які рекомендували ці матеріали до друку.

© ДонДУВС, 2021

© автори доповідей, 2021